

הוא היה מבוהל, הוא ככה כל הזמן. הוא לא היה מדבר איתי על זה, אבל הוא מספר לשכנה, הוא היה אומר: "אבא הרביץ לאמא". כמוכן שהיו בעיות עם הילד גם בבית-הספר. יום אחד הצלחתי לשכנע את בעלי לבוא לרבנות. כשחזרנו, הוא התחיל לשבור את הבית, או עזרתי לו. היתה לי הרגשה שאני עומדת לעזוב את הכל, אז כבר לא היה איכפת לי אם הכל-נהרס — שלא רק הוא יהרוס, שגם אני אהרוס.

כשהילד עלה הביתה וראה את כל החפצים שבורים ואת הבלגאן, הוא הסתלק להורים שלי. הוא הלך ברגל מרחק-הליכה של 25 דקות. הוא היה שבור, הגיע להוריי הרוס לגמרי. המורה שלו קראה לי לשיחה, וסיפרה לי שהיו לו ימים — אחרי שראה ריב בבית — שהוא לא היה מרוכז, היה אלים בביתה. בדרך כלל הוא ילד מאוד חברותי, שאף פעם אין איתו בעיות, לא בלימודים ולא עם חברים. אבל בימים כאלה הוא היה כל-כך אלים, שאם מישהו היה נוגע בו בעיפרון, הוא היה מעיף עליו משהו והיה צועק. המורה ידעה על המצב בבית, כי שיתפתי אותה. חשבתי שטובת הילד דורשת שהיא תדע מה העניינים.

אם האומבוס היה מאחד בחמש דקות, הייתי מחה מבית צעקוח ומכות, ושהוא יאשים אותי שאני בוגדת בו. בעלי היה מאשימי בכל מיני האשמות דמיוניות. אם הייתי מכחישה, הוא ישר היה מרים ידיים

● ובעבודה ידעו מה עובר עלייך בבית?

עד הנוסים הכי-גדולים. סיפרתי, כי ביקשתי העברה ממישמות ליום עבודה רצוף. לא יכולתי לעבוד במישמות, הוא לא שמר לי על הילד, וכשהייתי מגיעה אחרי מישמרת לילה בשעה 2, הוא היה אומר לי שהדוגמנית בדיוגנון, אם המונית היתה מאחרת, ידעתי שמחכות לי מכות. הוא האשים אותי שאני בוגדת בו גם כשהייתי מאחרת בחמש דקות. זה היה בלתי-נסבל ממש.

● גם חיייהמין שלכם היו מושתתים על אלימות?

הרוב היחיד שהחזיק אותנו כל השנים היו חיייהמין שלנו. דווקא כאן לא היו לי איתו שום בעיות. אבל אני לא דוגמה. יש כאן נשים שיספרו

לך איזה מכות הן היו חוספות מהבעל שלהן, לא היו רוצות לקיים יחסי-מין, איך הבעל שלהן היה מגיע הביתה שיכור ומכריח אותן, כשהוא מסריח מאלכוהול, לקיים איתן יחסי-מין — ואם חסודחלילה הן לא היו מספקות את הרצון שלו, כדיוק כמו שמתחשק לו, אז אוי ואבוי להן. בעיטות זה הרע במיעוטו — אני מכירה פה בחורה שהבעל שלה היה מקיים איתה יחסי מין באיומים של סכין על הצוואר. מהבחינה הזאת הייתי בת-זמול. בעלי אף פעם לא כפה עליי יחסי-מין באלימות.

● מה היה הקש ששבר את גב-הגמל מדוע אחרי כליכך הרבה שנים של אלימות החלטת דווקא בעת לשים לזה קץ והגעת למעון?

בעלי התקשר אליי לעבודה ואמר לי שהוא עצור, ושאבוא מייד הביתה. חזרתי הביתה, והחברה שלו חיכתה לי מתחת לבית. אמרתי לה: אני לא מכירה אותך משום מקום, אל תדברי אליי. היא אמרה לי: את לא רוצה לתת לו גט ואני ארצח אותך". אמרתי לה: עניין הגט זו הבעיה שלי ושלו.

היא התחילה לאיים. עליתי למעלה, לקחתי את הילד ועליתי לשכנה. היתה לי הרגשה שעומד לקרות משהו. לא ידעתי איך המשוגעת הזאת תגיב.

להגיד את האמת — יכולתי להכות אותה. אבל לא הייתי מוכנה לרדת לרמה שלה.

ישבנו אצל השכנה וראינו טלוויזיה. באמצע דאלאס בא בעלי, ובלי הרבה הקדמות אמר: גיליתי כמה את זונה! אמרתי: עד כאן. אומרים לי שאני חייבת לסבול אותך, אומרים לי שגם את הקללות ואת המכות שלך אני חייבת לסבול. אבל מהחברה שלך אני לא חייבת לסבול.

החברה שלו התחילה לצעוק מלמטה: תרדי זונה, אני ארצח אותך!

כל הבית שמע את הצעקות שלה. הבן שלי התחיל לבכות: אמא אל תרדי! לקחתי את הילד — בפיג'מה ויחף, והתחבאתי מאחורי חומת הבית. פיתאום שמעתי את בעלי משתולל, והבחורה שלו צועקת: אל תפתחו לו את הדלת! הבנתי שהוא חטף קריזה, והחלטתי שאני בורחת, שזהו זה, נמאס לי.

ככה, כשאנחנו כמו שאנחנו, אני והילד היחף בפיג'מה, התחבאנו בפארק הלאומי כל הלילה.

● הילד הבין מה קורה?

הוא ידע שאנחנו בורחים. הוא אמר: אמא, אל תעני לאבא ולה. אמא, קחי אותי איתך, בואי נברח". הוא ביקש ממני שאקח אותו איתי, כי לפני שנה וחצי ברחתי לבד לשלושה ימים, והשארתי את הילד. בעלי מכר או את כל הרהיטים, וכשחזרתי מצאתי שנשאר בבית רק הפריג'ידר. לא מצאתי את הילד. אחר כך הסתבר לי שבעלי מסר אותו להורים שלי.

אמרתי לילד: אני אקח אותך איתי לכל מקום, אבל תדע לך שאנחנו בורחים ולא חוזרים יותר הביתה אף פעם.

הילד אמר: בסדר אמא, רק אל תעזבי אותי. פחדתי ללכת בכביש הראשי, כי ידעתי שבעלי יחפש אותי במונית, והחלטתי להתחבא בפארק עד הבוקר. ידעתי שהוא יבוא לחפש אותי

תינוק בן שנה במעון לנשים מוכות. הילדים יודעים שאבא יכול לבוא ולהרביץ!

רפנה ענבר עם ילדים במעון. לא רוצה שהבן שלי יראה מכות, שלא יהיה כמו אבא שלו!

אצל ההורים שלי, ולא רציתי לערב אותם. ישבתי כל הלילה על הספסל והילד נרדם.

● לא סחרת להיות לבד בלילה בפארק?

אני לא פוחדת מאף אחד, רק מבעלי. וידעתי שבפארק הוא לא יחפש אותי.

● מה עבר לך בראש כשישבת שם בלילה, עם בנך החצי עירום. על הספסל בפארק?

נקמה, המון נקמה. נתתי לבעלי המון בחיים. כל ימי חיי עברתי

אי פעם לא יכולתי לדעת מה יקרה כשאחזור הביתה. לא ידעתי אם יהיה שקט, או שעוד פעם אחשוך מכות

כדי לפרנס בכבוד את המישיפחה, והוא היה כל הזמן מעורב במעצרים. אני שכרתי לו עורכי-דין ועברתי שלוש מישרות כדי לממן אותם.

הוא היה מלך בבית. שילמתי את הקנס שלו בבית-המישפט, ותמיד נתתי לו כסף. הוא היה מעשן רק תוצרת-חוץ ומתלבש רק תוצרת-חוץ, פחות לא היה נאה לו. כשהוא היה מגיע הביתה לחופשה של 48 שעות, הייתי קונה לו בגדים חדשים כמו מלך.

עברה לי נקמה בראש. לא מפני שהוא ניצל אותי כל השנים ולא עבר, אלא מפני שהוא ביזה אותי והשפיל אותי.

● לאן הלכת מהפארק?

הגעתי לכאן, למעון לנשים מוכות. נורא פחדתי, וידעתי שהוא יכול למצוא אותי בכל מקום — רק לא כאן, שמעתי על המקום הזה, וידעתי שאין לי ברירה אלא לבוא לכאן.

● מדוע לא הלכת להוריך?

פחדתי לערב אותם, לא רציתי שהוא יסריד אותם. הם מספיק סבלו בגללי.

● בעלך יודע היכן את?

עד לפני כמה ימים הוא לא ידע, הוא חשב שברחתי לח"ל.

● מי גילה לך?

הילד, הוא כנראה מאוד התגעגע. נתתי לו כסף שיקנה ארטיק, והוא דווקא קנה אסימונים וצילצל לרודה שלו. אבא שלו היה שם, והוא ריבר אתו.

● בעת על הילד?

איך יכולתי לכעוס? הילד היה בלחץ, והבנתי שהוא רוצה לראות את אבא שלו. הוא קבע להיפגש איתו בשכונה אצל ההורים שלי. הילד הלך אליו ליום של כף.

אמרתי לעוברת הסוציאלי, שהילד יכול לראות את אבא שלו מתי שהוא רוצה, בתנאי שזה לא יפגע בלימודים.

● מה קרה כשבעלך נפגש עם הילד?

הילד סיפר לי רק דבר אחד — שאבא גירש והיכה את החברה שלו. אני לא מוכנה שהילד יראה מצבים כאלה כי

אם זה ימשך — כשיגדל, הוא יהיה בדיוק כמו אביו.

● על מה את כועסת עליו יותר מכל? הוא היה מסריח את רעתי. היה בא הביתה עם סימנים על הצוואר, שצעקי לא יכול לכסות, והיה שואל אותי איפה בליתי כל הלילה. אם הוא היה מתקשר לעבודה ולא הייתי, הוא היה מכה אותי מכות-רצח כשהייתי חוזרת הביתה.

● מה אמרת לילד כשהלכתם למעון, איך הסברת לו מה המקום הזה?

פשוט. אמרתי לו שאנחנו הולכים למעון לנשים מוכות, ושם לא יקבלו אותנו פה — אין לנו לאן ללכת. הוא הבין.

● הוא המשיך בלימודיו?

מייד העברתי אותו לבית-ספר קרוב. הוא מאוד חברותי, והיתה לי נחת במסיבת-הסיום לראות איך הוא השתלב.

מאז שהגעתי לפה, עוד לא היכיתי אותו, והיום אני יודעת שהוא היה מקבל מכות ממני בלי סיבה. כעת אני יותר רגועה. יש פה לחץ של נשים, ולכל אחת יש הבעיות שלה. אבל אין מה להשוות את הלחץ הזה לחץ שהיה לי בבית. כעת אני יודעת, שאני רוצה גט ורוצה להתחיל לחיות מחדש פה באזור. אני רוצה שקט.

● מה תעשי אם לא תקבלי גט?

אשכור ריזה ואבקש צו מניעה והפרדה. הפעם אני נחושה בהחלטתי לשים לזה סוף.

היו לי המון רגעים של משבר, שחשבתי שאני עומדת להשתגע. עד היום אני לא מאמינה שלא הגעתי לגחא.

הגעתי למצב שלא היה איכפת לי שיבגוד בי על ימין ועל שמאל, רק שלא יהיה אלים. אלא שכל שהוא בגוד בי יותר, כך הוא הפך יותר אלים, כך הוא היה מרים ידיים על כל דבר.

אני חושבת שזה אכסור מה שקורה מבחינה חוקית. צריך לשנות את החוק, להגדיל את העונש, לתת עונשים מרתיעים. לרעתי, צריך גם להעניש אשה המבטלת תלונה נגד בעלה, מכיוון שהרבה מאוד נשים מוכות נאלצות באיומי הבעל לבטל את התלונה, מקבלות מכות-רצח מהבעלים שלהן, ואז מתחיל טרור מחודש.

תראי את ליאורה. כמה שנים היא ביטלה תלונות נגד בעלה, עד שהוא פוצץ לה את המוח והיא אושפזה לשבוע ימים בבית-חולים! תראי את רליה. כמה פעמים היא ביטלה תלונות נגד בעלה, עד שהוא קרע לה את הפנים ומצאו אצלו אקרה עם מחסנית?

למה מחכים שאיזה בעל ירצח את אשתו במכות?

● איך את מסבירה את הפחד הנורא הזה מפני הבעל?

זהו פחד משתק, זה כמו נחש המהפנט את הטרף שלו. הם, הבעלים, עושים לך שטיפת-מוח של פחד, בורכי ריכוז והשפלה. את לומדת לחיות עם זה, עד שאת מגיעה לכאן.

כשאת מגיעה למעון, את פיתאום יוצאת ממעגל-הייד, וקולטת שאת יכולה גם בלי אלימות.

אני הבנתי שיש חיים אחרים, מכיוון שעברתי מחוץ לבית, נשים רבות לא מבינות את זה. הן פוחדות לצאת מהבוכיה המישפחתית, הן פוחדות שלא תתפקדנה בלי המיסגרת שלהן, תהיה רעה ככל שתהיה.

כשהן באות לכאן, למעון, יש להן פסקדמן לחשוב, ולכן המקום הזה כליכך חשוב.